

Природне парування телиць і корів повинно бути контрольованим і переважно ручним за селекційним планом. За одним бугаєм закріплюють 50–80 самок. Оптимальне статеве навантаження на плідника 3–4 садки на тиждень.

Інститут розведення і генетики тварин УААН

УДК 636.2.636.31.033

М.І. ШЕВЧЕНКО

РОЗВИТОК ОСНОВНИХ ТКАНИН СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ТА НАПІВКРОВНОЇ ГЕРЕФОРДСЬКОЇ ХУДОБИ

Дослідження росту і хімічного складу м'язової, кісткової та жирової тканин симентальської (контрольної) та напівкрової герефордської худоби (дослідної) здійснювали у такі вікові періоди: при народженні та у 3 і 18 місяців.

Тварин обох груп вирощували в схожих умовах годівлі й утримання. За 18 місяців життя молодяку контрольної і дослідної груп було витрачено (у середньому на голову) 3094–3170 корм. од. і 350–344 кг перетравного протеїну. Бичків обох груп кастрували у віці 6 місяців.

Аналіз росту основних тканин, які формують м'ясу продуктивність тварин, свідчить про перевагу 18-місячних симентальських бичків-кастратів порівняно з напівкровними герефордськими помісями за абсолютною масою м'язової і кісткової тканин. Характерно, що загальна кількість жирової тканини у помісей була на 46 % більшою, ніж у сименталів, а в розрахунку на 1 кг чистої маси тіла — у 1,6 раза (169 проти 106 г).

Здатність герефордської худоби до значного жировідкладення проявляється і у помісей першого покоління герефорда х симентальська. Про це свідчить хімічний склад м'язової і жирової тканин у тварин при народженні, а також у віці 6 і 18 місяців.

М'язова тканина герефордських помісей була багатшою на ліпіді і триптофан, але біднішою на вологу, фосфатиди та оксипролін порівняно з аналогічною тканиною симентальських тва-

© М.І. Шевченко, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31–32

рин. Ця тенденція відмічається у помісних тварин у всі досліджувані періоди їх індивідуального розвитку. В той же час концентрація мінеральних речовин і стеринів у м'язовій тканині піддослідних тварин істотно не відрізнялась.

Перевага помісних тварин перед сименталами особливо проявляється у вмісті ліпідів у жировій тканині. Жирова тканина помісей мала значно більшу кількість ліпідів, але менше вологи і протеїну, ніж аналогічна тканина симентальських тварин. Таке явище спостерігається у новонароджених тварин, а також у віці 6 і 18 місяців.

Аналіз вмісту внутрім'язових ліпідів теж свідчить про перевагу герефордських помісей. Так, уже при народженні кількість цих ліпідів у м'язовій тканині була на рівні 1,04% проти 0,85% у симентальських тварин, у 6-місячних ці показники були 1,80 і 1,33%, а у півторарічних бичків-кастратів — відповідно 2,87 і 2,41% ($P < 0,01$).

Можна вважати, що зазначене явище зумовлене природою і спадковими якостями герефордів, як породи спеціалізованого м'ясного напрямку продуктивності.

Національний аграрний університет

УДК 636.2.082.262.

О.І. ШЕМИГОН, Й.З. СІРАЦЬКИЙ

ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВАРИН НОВОГО МОЛОЧНОГО ТИПУ БУРОЇ ХУДОБИ УКРАЇНИ

Схрещування маток лебединської породи зі швіцькими плідниками поліпшує основні господарські корисні ознаки, особливо в стадах, з продуктивністю корів близько 4000 кг молока на рік. При цьому найбільш бажаними для створення нового молочного типу худоби є тварини з часткою спадковості 62,5–75,0% за поліпшуючою породою. Дочки швіцьких бугаїв, отримані від схрещування з коровами лебединської породи (особливо 5/8-кровні за швіцькою породою), переважали чистопородних лебединських ровесниць за живою масою у 18-місячному віці на 7,7%.

© О.І. Шемігон, Й.З. Сірацький, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31–32